

тем по ромска култура в университета.

Предстои да заработка и подгответ модул за специално обучение на родителите роми (Ригова, 2002).

2.3.2. Западна Европа

В западноевропейските страни по-голямата част от ромите са номади или полуномади. Техният основен проблем е как да запазят подвижния си начин на живот и свързаните с него бит, култура и традиции. По-особен интерес за нашето изследване по разбираеми причини представляват моделите за образователна интеграция на уседналите роми.

Във Великобритания

Доналд Кенрик, един от най-добрите познавачи на ромите в Европа, съобщава, че властите във Великобритания по-активно се ангажират с образованието на ромите и чергарите от 1968 г. насам, когато неколкостотин учители из цяла Англия започват специализирана работа с децата на номадите. От 1973 г. правителството започва да полага грижи за квалификацията на учителите, работещи с децата на роми и чергари. По това време активна дейност започва да развива обществената организация Национален ромски образователен съвет, а няколко години по-късно и Консултативният съвет за образованието на роми и чергари.

През 1980 г. под заплаха от завеждане на съдебен иск в европейския съд британското правителство започва да допуска ромски деца в масовото училище. А предписание, направено през 1997 г., позволява на децата на пътуващите да бъдат регистрирани в повече от едно училище, за да им бъде гарантиран по-лесният достъп до образователната система при пътуванията с родителите им.

Повечето родители на ромски деца в Англия приветстват възможността децата им да завършват основно образование, но с нарастващо на училищната възраст на децата им прогресивно нараства и страхът от наркомици и ранен секс.

От 1983 г. насам правителството все по-усилено започна да води публична дискусия за положителните практики в областта на образование на децата на роми и пътуващи. През 1990 г. беше създаден специален фонд, който започна да финансира заедно с местната власт по-качественото обучение на ромските деца. Едновременно с процеса на привличане на тези деца в масовото училище се забелязва значителното нарастване на расистките прояви към тях (Kenrick, <http://www.errc.org>).

Определено начертаният път за интеграция на ромите чрез образование във Великобритания е насочен към смесване на ромските с другите деца под един училищен покрив.

Във Франция

В цяла Франция по сведения на представители на френското образователно министерство (Нунев, В. „Дром дромендар“) има около 400 хиляди пътуващи (чергари). 45% от тях са под 16-годишна възраст. Огромната част от това население се самоопределя като синти-манушки, житани и роми. Значителна част от дошлиите в миналото роми са от Полша, а най-новите преселения са от Източна Европа през последните 10-15 години. Половината вече са уседнали (поради липса на средство), 1/4 са полуусед-